

Zpráva z účasti na Světovém knihovnickém a informačním kongresu 2007

Jméno účastníka cesty	Mgr. Jindřiška Pospíšilová
Pracoviště – instituce, adresa	Národní knihovna ČR, Klementinum 190, 110 00 Praha 1
Pracoviště – zařazení	vedoucí oddělení referenčních a meziknihovnických služeb
Důvod cesty	<ul style="list-style-type: none"> • Světový knihovnický a informační kongres 2007 - 73. výroční konference IFLA a zasedání Rady • Jednání IFLA Standing Committee for Document Delivery and Resource Sharing
Místo konání	Durban, Jižní Afrika
Datum (od-do)	16. 8. 2006 - 26. 8. 2007
Finanční zajištění	Rozpočet NK ČR, výzkumný záměr – G31, G41

Účast na jednání IFLA Standing Committee – Document Delivery and Resource Sharing Section

Obě naplánovaná jednání byla velmi zásadní a důležitá z hlediska dokumentů, které souvisejí s praktickým zabezpečením ILL na mezinárodní úrovni. Na rok 2009 se připravuje vydání nové příručky ILL, která by měla nahradit vydání IFLA z roku 1986. Dále se pracuje na aktualizaci základních dokumentů sekce, které jsou volně dostupné na [www stránkách sekce v rámci IFLA](#). Dohoda o překladech dokumentů, garance překladů do češtiny a ruštiny – spolupráce s ruskou kolegyní. V říjnu 2007 se bude konat [ILDS konference v Singapuru](#), kterou organizuje tato sekce společně s NK v Singapuru – program, společenské akce a jednání sekce. V rámci jednání byly také konzultovány otázky spojené s programem sekce na rok 2008, především o zimním zasedání, které by se mělo konat ve Francii (únor 2008). Jako členka několika pracovních skupin jsem se zúčastnila i jednání mimo program sekce, především se jednalo o obsahovou garanci ILL příručky a programového zabezpečení pro rok 2008, jejichž výsledky byly prezentovány na zasedání celé SC.

Referáty přednesené na konferenci - hlavní zaměření meziknihovnické a referenční služby, elektronické zdroje a budování portálů.

Úplný program konference

<http://www.ifla.org/IV/ifla73/Programme2007.htm>

není možné obsáhnout, proto jsem si vybrala pouze některé z přednášek, které jsou relevantní ke stanoveným cílům účasti.. Ve zprávě se zaměřím především na oblast služeb.

Referát v bloku Document Delivery and Resource Sharing

Tato oblast stále více souvisí s referenčními službami, stále více se mění workflow služby směrem k zapojení a aktivnímu využívání volných zdrojů na internetu (GoogleScholar), ale také digitálních knihoven. Z hlediska autorskoprávní oblasti se mnohem ve větší míře objevují DRM systémy, které se stávají nezbytným předpokladem služby DDS. V současné době se diskutuje o posílení služby směrem ke koncovému uživateli, kdy na základě garance žádající knihovny by byly knihy přímo zasílány uživateli – úspora financí, času a především zrychlení služby – více k tématu aktivity sekce v roce 2008.

Referáty v bloku Reference and Information Services

Referenční služby v nejširším slova smyslu jsou stále důležitější součástí služeb, kdy pracovníci jsou velmi často vnímáni a pojmáni jako konzultanti – odborníci na zdroje a práci

s nimi. Je velmi důležité neustále školit a trénovat pracovníky ve službách a zároveň i vyvíjet stále nové metody a nástroje školení pro koncové uživatele. Stále platí, čím kvalitnější a uživatelsky vlídnější prostředí instituce nabídne, tím více uživatelů dává přednost knihovnám před volným internetem. Zásadou však je nezahltit uživatele možnostmi, ale nabídnout jednoduchý a srozumitelný portál, kde budou k dispozici různé typy zdrojů s možností přímého objednání dokumentů.

Referáty v bloku Acquisition and Collection Development a v bloku Serials and Other Continuing Resources

Akvizice a přístup k online zdrojům úzce souvisí s výše uvedenými problematikami. Základním principem zpřístupňování je kvalitní nákup / přístup do online zdrojů, základním předpokladem kvalitních sbírek je sdílení nejen informací o sbírkách dostupných v jednotlivých knihovnách, ale i sdílení záznamů (a to prostřednictvím souborných katalogů) a také sdílení zdrojů. Většina online přístupů je řešena konsorcionálním nákupem jako jednoho ze základních předpokladů kvalitního využívání sbírek a zdrojů v knihovnách. Důležitou složkou zpřístupnění je zapojení těchto zdrojů do portálů – v případě ČR do JIB, EZB, STM... s cílem nabídnout koncovému uživateli z více míst relevantní dokumenty.

Návštěva výstavy a sledování vývoje a nabídky v oblasti informačních zdrojů a také nástrojů pro zpřístupňování heterogenních informačních zdrojů

Navštívila jsem stánky vystavovatelů z oblasti elektronických zdrojů a společně s kolegy z NK jsme navštívili prezentaci systému PRIMO firmy Exlibris. Systém PRIMO je jedním z portálů, který by bylo možné zařadit do skupiny nástroj pro Library2.0 – je to nástroj, u kterého je předností jednoduchost a vlídnost uživatelského rozhraní dohromady se sofistikovanými nástroji pro práci se zdroji různých formátů (katalogy, databáze, www portály, ..)..s možností dalších služeb – obálky, přímá dostupnost dokumentu, atd.

Diskuse se zahraničními kolegy o problematice meziknihovnických služeb, k otázkám referenčních a konzultačních služeb včetně nástrojů ke vzdělávání uživatelů či pracovníků knihoven jako základního předpokladu kvalitních a uživateli kladně přijímaných a oceňovaných služeb.

Upevnění a rozvoj existujících odborných kontaktů a navázání kontaktů nových.

Konference IFLA je výjimečnou příležitostí pro upevnění a rozvoj existujících odborných kontaktů a pro navázání kontaktů nových. Podstatná část odborných kontaktů je spojena s profesním zaměřením – službami, ale vzhledem k řadě společenských akcí a dalších příležitostí podporujících rozvoj odborných kontaktů je možné kontakty navázat i s pracovníky dalších činností., které by jinak nebylo možné vzhledem k překrývání odborného programu potkat.

Informace o novostavbě NK

Novostavba NK vzbudila velký ohlas, již před samotnou konferencí jsem byla žádána o zaslání informačních materiálů. Na jednání sekce Document Delivery and Resource Sharing jsem předala několik publikací, především do Národní knihovny v Johannesburgu a dalších knihoven, ve kterých působí členové sekce. Ostatním zájemcům byly informační materiály zaslány po návratu do NK ČR. Mimo živého zájmu o návrh budovy jako celku projevil kolegové i zájem o seznámení se s návrhy vnitřního uspořádání prostor, především uživatelských, které byly kladně hodnoceny.